

ПІДТРИМКА НАШОЇ МОЛОДІ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

ДЖЕРЕЛО
СЛУЖІННЯ СВ.
МИКОЛАЯ

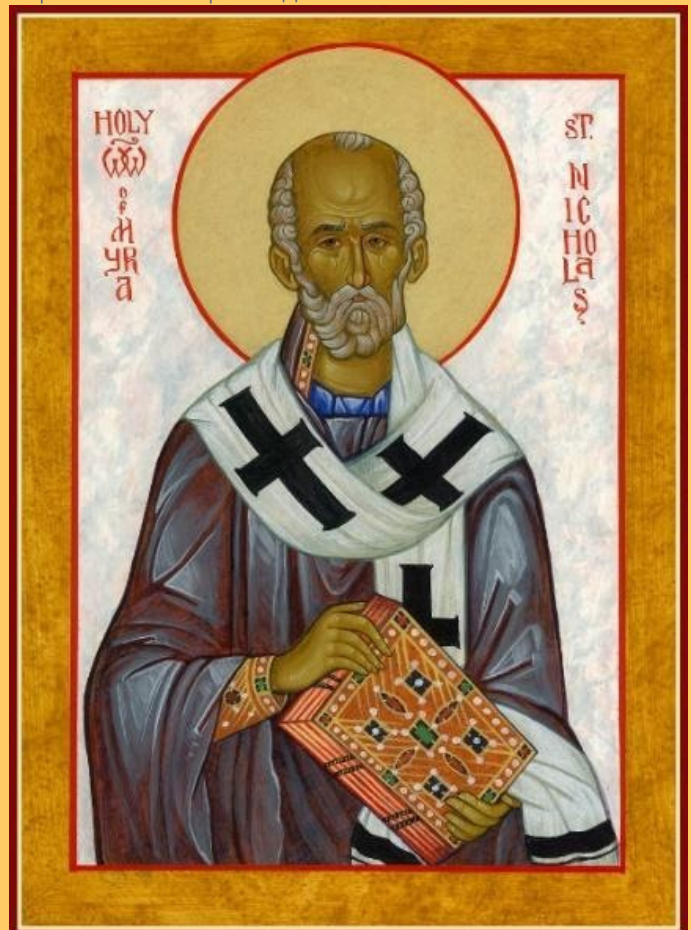

ЗМІСТ

- 3 ВСТУП
His Eminence Metropolitan Antony
His Eminence Archbishop Daniel
- 4 ВСТУП
ПРО ВКАЗІВКИ
- 5 ТЕРМІНИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ
- 17 КОМУНІКАЦІЯ
ТА ВІДНОСИНИ
- 19 НАСТУПНІ КРОКИ
Сенсорні предмети
Тихий простір/сенсорна
кімната
Парафіяльні приятелі
Адаптивні богослужіння
Модифікація церковної
школи & Молодіжної групи
- 27 ДЛЯ СВЯЩЕННИКІВ
- 30 ПАРАФІЯЛЬНА ОСВІТА
- 32 ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА
- 37 ПОСИЛАННЯ

ПІДТРИМКА НАШОЇ МОЛОДІ
З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ
Українська Православна Церква США
Консисторійний Відділ Праці з Молоддю
www.uocyouth.org
Упорядковано Наталею Капелюк Ніксон
Макет та дизайн - Мікаела Капелюк
Консультація - Трейсі Галла, пм Лінда Оригон
Редагування - Кіра Сенедак
Український переклад - О. Микола Зомчак

ПОСІБНИК З ОСОБЛИВИХ ПОТРЕБ ДЛЯ ПАРАФІЙ

Української Православної Церкви США

Ми благословенні мати Наталію Капелюк-Ніксон як директора Відділу Праці з Молоддю Української Православної Церкви вже більше двох десятиліть. Наталя збрала групу людей протягом багатьох років, переважно добровольців, котрі у великій Любові нашого Господа і Спасителя Ісуса Христа і завжди під проводом благодаті Святого Духа, розробляють життєво-збагачуючі освітні та виховні програми, які служать потребам нашої молоді. Ми дякуємо Богові у Святій Трійці - Отцю, Сину та Святому Духу - за Його дар в особі цих відданих слуг.

Нинішні зусилля, а саме «ПОСІБНИК З ОСОБЛИВИХ ПОТРЕБ ДЛЯ ПАРАФІЙ» нашої Святої Української Православної Церкви та поза її межами, якщо потрібно, є яскравим прикладом служіння нашого Відділу Праці з Молоддю.

Тут ви знайдете вичерпний вступ до того, що таке «особливі потреби та ті, хто має їх», разом із навчальними та виховними зусиллями, необхідними для того, щоб працювати з ними. Ми можемо знайти тут необхідну інформацію, яка спонукатиме нас до подальшого вивчення того, якими саме можуть бути наші власні ролі у підтримці цих зусиль, а також бажання порівняти наше особисте ставлення та проблематику до отримання цього посібника.

Ми закликаємо наше духовенство, парафіяльні управи, вчителів церковних шкіл, членів сестринств, членів відділів УПЛ та інших, розпочати вивчення цього посібника щоб навчити себе, плануючи на майбутнє, незалежно від того, чи є у вас парафіяни з особливими потребами чи ні. Цей посібник може служити основою для короткострокового навчання дорослих чи підлітків, щоб забезпечити успішне прийняття будь-кого до парафіяльної родини. Якщо вам буде потрібна будь-яка додаткова інформація, ви безсумнівно, знайдете багато корисного матеріалу у прикріпленій короткій бібліографії, а також ви завжди можете звертатися до Наталії Капелюк-Ніксон за допомогою. Також її можна запросити як спікера для вашої парафії або спільноти.

Відділ Праці з Молоддю добре відомий серед багатьох православних християн різних юрисдикцій США, часто представляючи нові освітні програми в ім'я нашого Господа. Хай Бог благословить всю команду, і хай Бог благословить зусилля усіх наших парафіян, котрі використовуватимуть цей Посібник з Особливих Потреб. Саме тому, ми даємо наше Архіпастирське благословення цим гідним зусиллям з надією, що побачимо багато позитивних результатів завдяки цьому.

У Всеохоплюючій Любові нашого Господа,

+ Антоній
Милістю Божою, Митрополит

+ Даниїл
Милістю Божою, Архієпископ

ВСТУП

В очах Бога та в очах Церкви - ми всі є членами Тіла Христового. Кожен з нас є унікальний саме такими, якими Бог створив нас. Не є винятком і наша молодь з унікальними/особливими потребами.

Молодь, яка є художньою або спортивною, є особистостями, які проявляють властивості, що відрізняються від іншої молоді.

Наша молодь з унікальними потребами може жити з аутизмом, синдромом Дауна, СДУГ та іншими фізичними та емоційними вадами, але попри цей діагноз вони також є особистостями. Це одна з причин, чому вкрай важливо індивідуально спілкуватися з КОЖНИМ членом нашої молоді та їхніми батьками на особистому рівні.

Спілкування та побудові відносини - це дві основні складові формування сильного служіння. У праці молоддю досить часто ми використовуємо загальні способи спілкування, щоб забезпечити нашу молодь тим чим потрібно. Такі питання, як: "Чи є у вашої дитини харчова алергія?" стали буденністю. Проте ми можемо не усвідомлювати, що нам потрібно будувати спілкування та формувати відносини з нашою молоддю з унікальними потребами та їхніми сім'ями з іншим підходом.

Про Вказівки

Підтримка молоді з унікальними потребами може здатися складною у нашому служінні, але насправді, лише трохи покращивши методи комунікації, це може стати чудовою частиною вашого служіння!

Ми пропонуємо кращі практики, ресурси та вказівки щодо підтримки молоді та сімей з унікальними потребами. Цей перелік аж ніяк не є остаточним. Однак це дає вам хорошу основу для початку та розвитку.

Посібник починається з термінів, які часто використовуються при обговоренні інвалідності. Знання цих термінів допоможе вам користуватися цим посібником.

Решта розділів дадуть вам вказівки щодо розвитку вашого служіння.

ТЕРМІНИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

Існують терміни котрі використовують у світі людей з особливими потребами, які допоможуть у спілкуванні з батьками та молоддю.

ТЕРМІНИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

**Сенсорні проблеми (медичний термін -
Порушення чутливості): Сенсорні проблеми
виникають, коли дитині важко сприймати та
реагувати на інформацію від своїх органів чуття.
Діти, які мають сенсорні проблеми, можуть мати
відразу до всього, що викликає у них почуття, такі
як світло, звук, дотик, смак чи запах. (1)**

ТЕРМІНИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

Сенсорні чинники (тригери) - діти, які уникають почуттів, можуть реагувати на широкий спектр тригерів. Це, зокрема, гучні звуки, незручний одяг, людні місця або певні запахи чи текстуру їжі. Яким би не був тригер, реакція іноді може бути екстремальною. Сенсорне перевантаження може призвести до почуттєвих збоїв. (2)

Triggers for Kids With Autism & SPD

ТЕРМІНИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

Поведінка - Емоційний та поведінковий розлад - це емоційний розлад, що характеризується наступним: (i) Нездатність побудувати або підтримувати задовільні міжособистісні стосунки з однолітками та/або вчителями (ii) Постійний невідповідний стиль поведінки чи почуттів в нормальних умовах (3)

Поведінка може обманювати. Спостерігаючи з дитиною в дитинстві з «поганою поведінкою», «неслухняною», «грубою», - це може бути дитина у якої розлад поведінки. Поведінка - це те, над чим вони не мають повного контролю. Це те, в чому ми можемо допомогти їм, навчитися керувати!

Управління поведінкою буде постійно змінюватися, доки дитина росте і змінюється.

ТЕРМІНИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

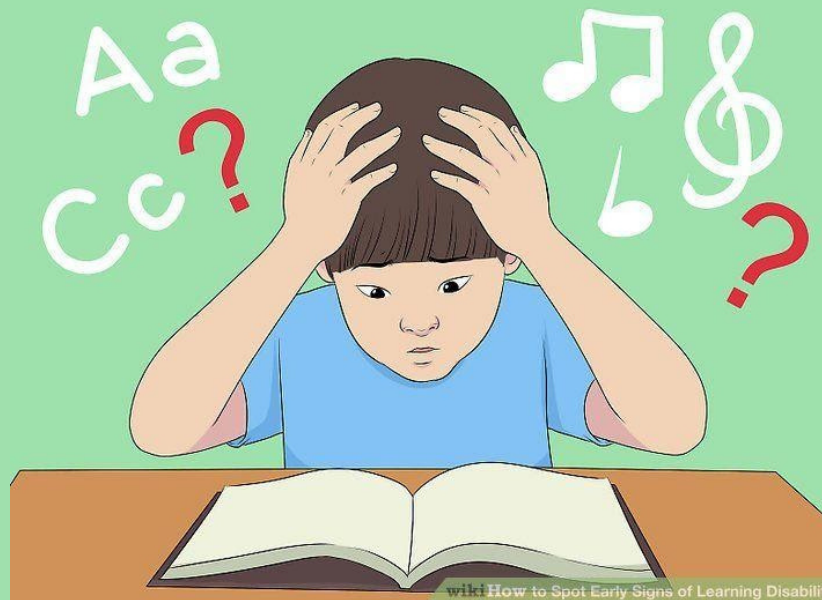
Медичні проблеми - медичні проблеми для дітей включають серйозні захворювання, такі як рак, вади серця, м'язова дистрофія та муковісцидоз. Він також включає хронічні захворювання, такі як астма та діабет, вроджені хвороби, такі як ДЦП та карликовість, а також хвороби які несуть загрозу здоров'ю, такі як харчова алергія та ожиріння. Дитині може знадобитися часте медичне обстеження, перебування в лікарні, обладнання та житло для інвалідів. Встановлення належної системи підтримки є дуже важливим для боротьби з невизначеністю та будь -якими медичними кризами. (4)

ТЕРМІНИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

Проблеми розвитку - розлад розвитку або інвалідність розвитку означає важку хронічну інвалідність особи, яка має психічні або фізичні вади до 22 років, що, ймовірно, триватиме нескінченно довго і призводить до значних функціональних обмежень у трьох або більше сферах основної життєвої діяльності . (5)

Молодь з вадами розвитку включає синдром Дауна, аутизм, дислексію

Проблеми навчання - діти з вадами навчання можуть мати, а можуть і не мати інтелектуальних порушень. Діти з проблемами навчання страждають зі шкільними завданнями так чи інакше. Вони вимагають спеціального підходу до навчання, щоб реалізувати свій потенціал та уникнути проблем із самооцінкою та труднощів у поведінці. Деякі вади навчання, пов'язані з інтелектуальною недостатністю, включають: дислексію та розлад слухової обробки.

ТЕРМІНИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

Проблеми психічного здоров'я - це, як правило, найбільш неправильно сприймана та неправильно опрацьована сфера у роботі з молоддю.

Психічні розлади-Соціальне страхування містить набір списків інвалідності для психічних розладів, починаючи від хвороб, пов'язаних з депресією, тривожними розладами та психотичними розладами, закінчуючи аутизмом, СДУГ та вадами навчання, розумовою відсталістю (розладом інтелектуального розвитку) та низьким коефіцієнтом інтелекту. (6)

ІОП (Індивідуальний освітній план) - ІОП створює можливість для вчителів, батьків, адміністрації шкіл, персоналу та студентів (коли це доречно) працювати разом над покращенням освітніх результатів для дітей -інвалідів. ІОП є наріжним каменем якісної освіти для кожної дитини з інвалідністю. (7)

ТЕРМІНИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

ПІДТРИМКА ПОВЕДІНКИ

Підтримка позитивної поведінки - Підтримка позитивної поведінки (PBS) - це система управління поведінкою, яка використовується для розуміння того, що підтримує складну поведінку людини. Невідповідну поведінку людей важко змінити, оскільки вона є функціональною; вона служить для них з певної мети. Ця поведінка підтримується зміцненням навколишнього середовища.
(8)

ТЕРМІНИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

План підтримки поведінки -

"План підтримки поведінки" (BSP) - це план, який допомагає особам у формуванні позитивної поведінки, щоб замінити або зменшити складну/небезпечну поведінку. Цей план може включати навчання, покращення спілкування, розширення стосунків та використання клінічних втручань тощо (9)

Візуальний розклад - графіки візуальних дій можна визначити як серію зображень, малюнків, фотографій або графічних зображень, які використовуються для зображення послідовності подій. Часто зображення використовуються для підготовки особи до наступної дії, наступного кроку діяльності чи послідовності дій (10)

My Camp Schedule!

Church

Dinner

Activity

Campfire

Get Ready for Bed!

ТЕРМІНИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

Соціальні історії - це концепція, розроблена Керол Грей у 1991 році для вдосконалення соціальних навичок людей з розладами спектру аутизму (РАС). Метою є обмін інформацією через опис подій, що відбуваються навколо певної теми, та пояснення чому. Соціальні історії використовуються для навчання та похвали. (11)

Діагноз/класифікація -
Діагноз або класифікація - це технічний термін для інвалідності або потреби особи.

Типовий - цей термін зазвичай використовується для того, що вважається "нормою" у громаді.

ТЕРМІНИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

Модифікація - Внесення змін до програми/навчального плану відповідно до потреб окремої людини

Компроміс - внесення змін у налаштуваннях/термінах/форматі чи наданні послуги (наприклад, допомоги) для задоволення потреб окремої особи

Похвала та винагорода - ці прийоми часто використовуються для просування позитивної поведінки.

ТЕРМІНИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

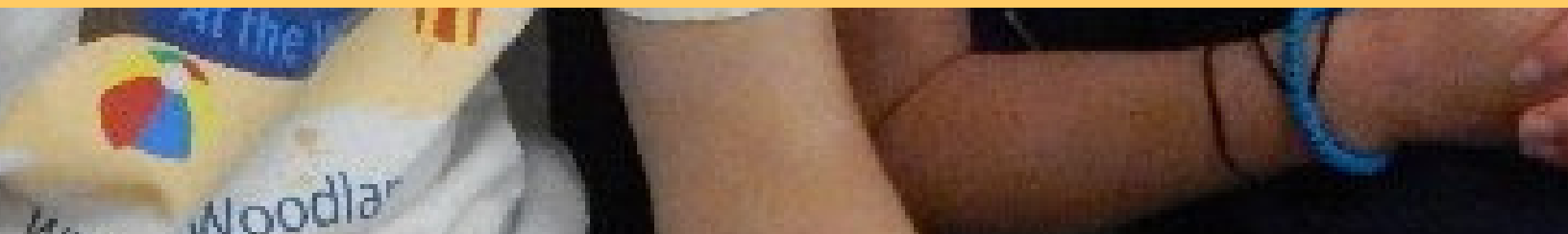
Стимінг-самоцистимулююча поведінка, також відома як стимування та самоцистимуляція,-це повторення фізичних рухів, звуків, слів або рухомих об'єктів. Сцимулююча поведінка може складатися з тактильного, зорового, слухового, нюхового та вестибулярного стимулювання. Деякі поширені приклади стимінгу (іноді їх називають стимами) включають помахування руками, плескання, розгойдування, надмірне або сильне моргання, стимуляцію, удари головою, повторення шумів чи слів, клацання пальцями; і обертання предметами. Сцимулювати можуть усі люди - звичку стукати пальцями, жувати олівець або трясти ногою можна вважати стимуванням. (12)

СПІЛКУВАННЯ & ВІДНОСИНИ

СПІЛКУВАННЯ & ВІДНОСИНИ

Побудова міцних стосунків з усіма батьками у вашому служінні має вирішальне значення. Дискусії, які вам потрібно провести з батьками вашої молоді з унікальними потребами, будуть дещо відрізнятися від типових. Ось деякі речі, яких варто торкнутися з батьками:

- Попросіть їх розповісти вам про свою дитину. Слухайте, записуйте, батьки знають своїх дітей краще за всіх. Іноді просто слухати їх - найкращий ресурс!
- Чи є у їхньої дитини якісь сенсорні проблеми, такі як відраза до гучних звуків чи запахів? Що роблять батьки, щоб допомогти з цими сенсорними проблемами? Чи можуть вони вам щось надати щоб ви могли надати допомогу у вирішенні цих проблем під час молодіжних програм?
- На скільки дитина керує своєю поведінкою? Як це проходить? Чи є у дитини план управління поведінкою? Чи готові батьки поділитися цим з вами? Якщо батьки погодяться поділитися з вами планом управління поведінкою, переконайтеся у наступному:
  - Ця інформація буде конфіденційною та буде використовуватися лише учасниками затвердженої команди
  - Ця інформація зберігатиметься в надійному місці

Попросіть батьків, чи знайдуть вони час, щоб переглянути план разом з вами (та/або командою), щоб ви мали повне розуміння реалізації цього плану.

СПІЛКУВАННЯ & ВІДНОСИНИ

- Чи має їх дитина ІОП? Цей план, був би корисним для команди під рукою? Якщо цей документ буде опубліковано, він буде підпадати під ті ж правила, що і план управління поведінкою.
- Чи має Ваша дитина спосіб праці з нею? Якщо так, то чи змогли б TSS (Персонал терапевтичної підтримки) або BSC (Консультант-спеціаліст з поведінки) прийти на кілька уроків/лекцій, щоб допомогти дитині адаптуватися або дати пропозиції молодіжній команді?
- Чи використовує дитина наочний розклад або соціальні історії. Ці два ресурси можуть стати величезною допомогою у допомозі нашій молоді з унікальними потребами досягти успіху в нашому молодіжному служінні. Відділ Праці з Молоддю розробляє візуальні графіки та соціальні історії, пов'язані з церквами. Ви також можете створити свій власний, сфотографувавши вашу дитину, яка виконує різні види діяльності, та створивши власний розклад. Зверніть увагу на приклад у розділі візуальний розклад. Візуальний графік або діаграма діяльності можуть бути корисним інструментом для просування позитивної поведінки та результатів для УСІЄІ молоді у вашому служінні. Це можна використати у формуванні церковної школи або для діяльності.

Якщо так, тоді картки. Це також дуже корисна допомога. Батьки можуть показати вам, як користуватися спочатку першим, а тоді картками.

СПІЛКУВАННЯ & ВІДНОСИНИ

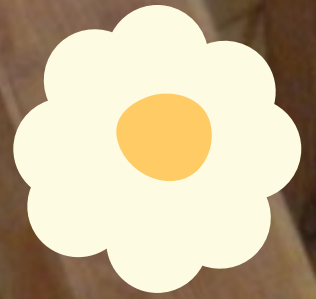

- Що подобається їх дитині? Наприклад, особливі персонажі, фільми, відео, ігри. Все це може бути корисним як мотивація, модифікація та винагорода.
- Чи є у їхньої дитини якісь спеціальні предмети, які допомагають їй у заспокійливих чи стимулюючих сенсорних цілях, наприклад улюблена лялька чи жувальна гумка.
- Чи потрібне дитині якесь адаптивне обладнання, таке як планшет або спеціальне крісло?
- Чи потрібна їхній дитині індивідуальна підтримка? Чи здатні вони її надати? Якщо сім'я не може надати таку допомогу, ви її надасте.
- Чи існують якісь конкретні фрази, які вони використовують до дитини?

Майте на увазі також, що молодь з унікальними потребами може мати ряд діагнозів, що переплітаються.

На нашому веб -сайті ви знайдете Інформаційну форму про унікальні потреби. Це допоможе вам вести записи під час розмови з батьками. Ви можете дати батькам заповнити форму. Однак НЕ зупиняйтесь на цьому. Вам потрібно підтримувати зв'язок з батьками та ОБГОВОРИТИ інформацію, щоб ви мали повне розуміння усіх потреб та мали усю необхідну інформацію.

НАСТУПНІ КРОКИ

НАСТУПНІ КРОКИ

Існує кілька стандартних речей, які ви можете використовувати для будь-якої молоді з унікальними потребами.

Сенсорні предмети - Багато молодих людей, типових або з особливими потребами, займаються сенсорними проблемами.

Маючи під рукою сенсорні предмети, такі як непосиди, покривала, стискаючі м'ячики/тварини, та різноманітний текстиль чудово мати під рукою! Складіть сенсорний ящик, який можна використовувати в аудиторіях або на молодіжних заходах/подіях. Ви можете придбати ці товари в різних місцях онлайн або в магазинах. Ви навіть можете зробити його власноруч! Ось хороший ресурс для створення власної сенсорного ящика:

<https://littlebinsforlittlehands.com/my-top-10-sensory-bin-items/>

Також може бути корисно мати сенсорний ящик позаду церкви. На додаток до деяких елементів до традиційного сенсорного ящика можна додати такі елементи, як ті, що наведені нижче.

СЕНСОРНІ РЕЧІ

Значок з м'якої тканини. Це від Door9 creations на Etsy.

Кадило в'язане гачком. Це від Анни Кроуфорд у cozyhousecurios на Etsy

Різьблені по дереву ікони - вони корисні не тільки для чуттєвих потреб, але й для вірних, які мають інвалідність стосовно зору. Ця ікона від Максима Козака в Kozakworkshop на Etsy

Православні ляльки М'який дотик. Вони можуть бути зроблені вами або придбані у Draw Near Designs на Etsy

Православні ляльки -кілочки. Вони можуть бути зроблені вами або придбані з багатьох джерел. Це - від stalexiscreations на Etsy

НАСТУПНІ КРОКИ

Тихий простір або сенсорна кімната - часто вірні з унікальними потребами стають перевантаженими або надмірно збудженими. Їм потрібне місце, куди вони можуть відступити, почуватись у безпеці та заспокоїтись. Поговоріть зі своїм парафіяльним священиком та управою, щоб вони розробили зони у вашій парафії (у храмі, церковній залі, кімнати у церковній школі), які можна позначити як тихий простір/ сенсорну кімнату. Було б добре мати в кімнаті слабше освітлення та такі предмети, як крісло-мішок, сенсорні предмети, покривала.

Пропозиції щодо створення сенсорної/тихої кімнати можна знайти у розділі додаткових ресурсів.

.....

Парафіяльні приятелі - Розробка програми «Парафіяльний приятель» може бути чудовою частиною вашого служіння. Як зазначалося на батьківській дискусії, деяким вірним потрібна увага один на один. Парафіяни, зацікавлені бути приятелями, можуть пройти спеціальне навчання у роботі з вірними з унікальними потребами. Під час обговорення з сім'ями визначте час, який буде потрібний або корисний для парафіяльних приятелів, наприклад, під час служби, церковної школи, під час перекуски тощо. Можливо, у вашій парафії вже є люди, які працюють або працювали волонтерами у цій сфері. Деякі школи чи організації можуть надати кваліфікованих осіб, які прийдуть до вашої парафії, щоб допомогти у цьому служінні. Ви можете звернутися до Офісу Праці з Молоддю для отримання додаткових пропозицій щодо навчання, а також персоналізованого навчання від нашої команди Служіння Святого Миколая.

НАСТУПНІ КРОКИ

Адаптивні богослужіння - Ми можемо пройтися по ваших парафіях і подивитися на них очима наших вірних з унікальними потребами. Це також стане чудовим доповненням до вашої розмови з сім'ями. Які аспекти парафії можна адаптувати щоб вони стали доступними усім? Знайдіть час, щоб обговорити зі своїм священиком потреби вашої молоді з інвалідністю та способи адаптації служіння. Деякі пропозиції:

Надайте навушники людям із чутливістю до звуку.

Чи потрібні вам пандуси, ліфти чи підйомники крісел?

Чи можна зменшити світло в певний час або в певних місцях?

Чи потрібно встановити опори у туалетах?

Чи є у вас спеціальні двері в туалет для людей з обмеженими можливостями?

Чи є у вас люди котрі зможуть допомогти входити/виходити чи пересуватися по вашій парафії, якщо у вас немає зазначеного адаптивного обладнання?

Чи можете ви відвести один туалет для людей з обмеженими можливостями?

Передбачте місця для спеціального сидіння або для інвалідних візків. У багатьох наших парафіях є лавки. Можливо, лавку можна було б прибрати, щоб забезпечити необхідне місце для інвалідного візка або надати окремій людині додатковий простір для пересування, не втручаючись у особистий простір інших.

- Для отримання додаткових ідей ви можете придбати - [Removing Barriers: A Step by Step by Guide to Making Your Parish Disability Friendly](#) from Faithtree Resources.

Налаштування діяльності церковної школи або молодіжної групи

Наша молодь знаходиться на різних рівнях навчання. Молодим людям з особливими потребами може знадобитися спеціальне облаштування або підлаштована навчальна програми/заходи. Якщо вам потрібна допомога зі зміною вашої програми, зверніться до Відділу Праці з Молоддю, і ми з вами попрацюємо. Є кілька додаткових ресурсів, які допоможуть у цьому:

- Special Education for Orthodox Church School - Greek Orthodox Metropolis of Chicago <https://www.goreligiousedchicago.org/classroom-inclusion.html>
- Let All the children come to me: A Practical Guide to Including children with disabilities in Your church ministries by MaLesa Breeding, Dana Hood and Jerry Whitworth
- 17 Ways to Use Catherine's Pascha by Charlotte Riggle <https://charlotteriggle.com/14-ways-to-use-catherines-pascha/>
- Divine Liturgy Visual Schedule <https://summerkinard.com/2016/11/27/visual-schedule-for-orthodox-liturgy/>
- Saints for Students with Learning Disabilities <https://charlotteriggle.com/saints-students-learning-difficulties/>
- Holy Unction Social Story <https://www.facebook.com/uocyouth/photos/a.401574249924370/2255768041171639/?type=3&theater>
- Holy Week and Pascha Fabric Playset - St. Tabitha's Workshop https://www.spoonflower.com/en/fabric/8657504-holy-week-pascha-playset-by-st_tabithas_workshop
- Handbook for Adaptive Catechesis – Serving Those with Special Needs by Michele E. Chronister - <https://www.amazon.com/Handbook-Adaptive-Catechesis-Serving-Special/dp/0764821458>
- Exceptional Teaching by Jim Pierson - https://www.amazon.com/s?k=Exceptional+Teaching+%E2%80%93+Jim+Pierson&i=stripbooks&ref=nb_sb_noss

**ДЛЯ
СВЯЩЕННИКІВ**

ДЛЯ СВЯЩЕННИКІВ

Спілкування з нашою молоддю та сім'ями - не є відповідальністю лише працівників Відділу Праці з Молоддю! Одне з найважливіших відносин є відносини між вірними та їх священиком. Ми повинні допомогти сім'ям почуватись комфортно, розмовляючи з духовенством про труднощі та радощі сім'ї з особливими потребами. Деякі речі для обговорення з такими сім'ями можуть включати:

- Обговорення Таїнств - Участь у Святих Таїнствах є одним з найважливіших елементів нашої віри. Забезпечення того, щоб наші вірні з обмеженими можливостями могли бути ПОВНИМИ учасниками цієї частини життя церкви - є життєво важливим. Однак ми повинні розглянути багато проблем, про які ми вже згадували, такі як інтелектуальна обмеженість та розлад почуттів.
- Причастя - можливо, потрібно буде причастити після Божественної Літургії. Це може полегшити відчуття хвилювання аніж під час прийняття таїнства причастя під час Літургії.
- Сповідь - не всі вірні з обмеженими можливостями братимуть участь у цьому таїнстві. Вам доведеться проконсультуватися зі своїм Ієрархом, щоб отримати індивідуальні вказівки щодо цього.
- Сповідь - якщо людина бере участь у Святій Сповіді - можливо, вам доведеться взяти до уваги сенсорний аспект дотику. Для цього можна використати соціальну історію. Чітко обговоріть з особою те, коли і де ви торкатиметесь, це допоможе. Можливо, вони зможуть доторкнутися до єпитрахіля, щоб таким чином підготуватися до цього.

ДЛЯ СВЯЩЕННИКІВ

- Сповідь - можлива зміна молитви або підходу під час сповіді вірного, який має інтелектуальну недостатність. Допомога сім'ям розробити план щодо сповіді та причастя зі своєю дитиною допоможе їм повністю зрозуміти та прийняти ці таїнства. Графічне зображення з елементами, на які вони можуть вказати, може бути корисною.
- Служіння - усі вірні повинні мати можливість служити нашому Господу. Обговоріть з батьками, чи їхня дитина зацікавлена служити у вівтарі, і розробіть план того, як цього найкраще досягти. Український Православний Собор Святого Володимира в Пармі, штат Огайо, має до читань Апостола Брайлем. Зверніться до них, якщо цей ресурс буде корисним у вашому служінні. Існують і інші способи служити, можливо, вітаючи, будучи учасником хору, тримаючи свічки. Допоможіть кожній дитині дізнатися, де вони покликані служити Христу - це може бути просто відвідування служб, і це нормально.

**ПАРАФІЯЛЬНА
ОСВІТА**

ПАРАФІЯЛЬНА ОСВІТА

Освіта - найкращий ресурс, який у нас є! Для того, щоб наші вірні з обмеженими можливостями були повністю включені в життя церкви - можливо, нам доведеться забезпечити певну освіту для наших парафій. Ось кілька ідей, як цього досягти:

Візьміть доповідача про те, як допомогти нашим вірним з обмеженими можливостями. Директор Відділу Праці з Молоддю Наталія Капелюк Ніксон може провести цей семінар особисто або через Інтернет. Також у вашому районі є багато кваліфікованих православних ораторів. Попросіть рекомендації у офісі Відділу Праці з Молоддю.

Подайте статті у своєму парафіяльному бюлетені. Ресурси та статті можна знайти в кінці документа. В Інтернеті є багато ресурсів. Ваші сім'ї з унікальними потребами також були б чудовим ресурсом для такого матеріалу.

Навчання через живий приклад - найкращий інструмент, який ви можете мати. Ми щоденно вчимося через дії нашого Господа і Спасителя Ісуса Христа. Чим більше людей у вашій парафії можуть брати приклад, тим ефективніше ваше служіння.

**ДОДАТКОВІ
ДЖЕРЕЛА**

ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

Літній табір - табір Української Православної Церкви надає декілька можливостей нашим вірним з унікальними потребами відчувати красу літнього табору. Якщо ви не можете приїхати до Табору Всіх Святих, багато сестринських православних таборів також забезпечують адаптивний досвід літнього табору.

Програма Святого Миколая - літній табір для сімей з унікальними потребами - це чотириденна програма, спеціально розроблена для вірних будь-якого віку та їх сімей. Зазвичай це відбувається з п'ятниці по понеділок протягом третіх вихідних червня місяця.

<https://www.uocyouth.org/stnicholasprogram.html>

Мама & Я / Тато & Я - Ця програма розроблена для маленьких дітей віком від 4-х до 8-ми років та їх батьків. Ця програма була розроблена для задоволення потреб дітей з особливими потребами. Щоб дізнатися, чи відповідає ця програма потребам однієї з ваших парафіян, зверніться до директорів ММДМ Кіри Сенедак ksenedak@gmail.com або Деніз Страшинський dsroganetz@att.net для обговорення.

ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

- Шкільний Церковний Табір (діти віком 9-13 років) та Конференція Підлітків (підлітки 13-18 років) можуть прийняти молодь з унікальними потребами. Зверніться до директора ОУМ Наталі Капелюк за адресою ucyouth@aol.com, щоб обговорити, чи ці програми підходять для ваших дітей.
- Родинний Фестиваль - це спрощена програма, яка проводиться на вихідні у День Праці. Це може бути хорошим вступом до православного табору.

DIVINE LITURGY

What do I see? Place a sticker in the boxes that apply. Read when to do so!

	I SEE 	I HEAR 	I SMELL 	I KISS / VENERATE 	I TOUCH 	I TASTE
Icons 						
Bishop, Priests, Deacon, Altar Servers 						
Bells & Incense 						
The Choir Chanters 						
Family & Friends 						
Holy Oil & Holy Communion 						

Ukrainian Orthodox Church of USA - Office of Youth Ministry

ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

- Візуальні розклади - Відділ Служіння Святого Миколая постійно розробляє матеріали, необхідні парафіям та сім'ям для створення власних унікальних графічних графіків для використання на богослужіннях та у парафіяльному житті. Їх можна знайти у відділі Праці з Молоддю, яка може персоналізувати їх для вірних. Зв'яжіться з офісом і повідомте нам, які саме ви хотіли б персоналізувати. Один з членів нашої команди зв'яжеться з вами, щоб зібрати фотографії, які вам потрібні.
- Деякі додаткові православні візуальні розклади
- Візуальний розклад Божественної Літургії від Самер Літнього Кінарда: <https://summerkinard.com/2016/11/27/visual-schedule-for-orthodox-liturgy/>
- Orthodox Liturgy Wheelchair from Summer Kinard <https://summerkinard.com/wp-content/uploads/2016/11/orthodox-liturgy-wheelchair1.pdf>

- Соціальні історії - Відділ Служіння Святого Миколая також постійно працює над наданням соціальних історій, які можуть бути використані для нашої молоді з унікальними потребами. Деякі з наших нинішніх історій - це Коли я йду до церкви, Запалюю свічки та Коли я молюсь.
- Картки літургійних дій - цей ресурс надає молоді завдання, яке допомагає їм зосередитися на служінні.
- Соціальна історія Святої Діви <https://www.facebook.com/uocoyouth/photos/a.401574249924370/2255768041171639/?type=3&theater>
- **Налаштування сенсорного/тихого простору**
  1. <https://www.thechaosandtheclutter.com/archives/create-a-sensory-room-on-any-budget-in-any-space>
  2. <http://speech-specialied.blogspot.com/2013/09/check-out-our-sensory-break-space.html>

ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

- ***Parenting a Child with Special Needs*** - One Mom's Perspective by Pr. Melanie DiStefano - <https://www.goarch.org/-/parenting-a-child-with-special-needs-one-mom-s-perspective>
- ***Of Such is the Kingdom - A Practical Theology of Disabilities*** by Summer Kinard - https://store.ancientfaith.com/of-such-is-the-kingdom-a-practical-theology-of-disability/?fbclid=IwAR2VAIZRyapFJsYyeYO9ovb6lsHDjITvW29O_INa6sRN8FQDHOrk-_jjqwc
- ***Pascha for Families with Special Needs*** by Charlotte Riggle <https://charlotteriggle.com/pascha-special-needs/>
- ***Arms Wide Open*** - Orthodox Christian Disability Resources <https://armsopenwide.wordpress.com/>
- ***Church and the Child with Invisible Disabilities*** - By Mt. Wendy Cwiawinski <https://oca.org/parish-ministry/familylife/church-and-the-child-with-invisible-disabilities>
- ***Embracing All God's Children: Orthodox Theology Concerning Disability and Its Implications for Ministry with Special Needs Youth in the Orthodox Church*** by Wendy M. Cwiklinski <https://armsopenwide.wordpress.com/2014/11/24/embracing-all-gods-children-orthodox-theology-concerning-disability-and-its-implications-for-ministry-with-special-needs-youth-in-the-orthodox-church/>
- ***Official Statement of the Standing Conference of the Canonical Orthodox Bishops in the Americas*** Thursday, June 25, 2009 Embracing People with Disabilities within the Church <http://www.assemblyofbishops.org/news/scoba/disability-and-communion>
- ***The Handicapped and Orthodox Worship*** by Fr Stephen Plumlee -<https://oca.org/parish-ministry/parishdevelopment/the-handicapped-and-orthodox-worship>
- ***The Body of Christ: A Place of Welcome for People with Disabilities*** by Rev. Dr. John Chryssavgis - <https://www.goarch.org/-/excerpt-from-body-of-christ-a-place-of-welcome-for-people-with-disabilities>
- ***Fully Human*** - Greek Orthodox Archdiocese Center for Family Care <https://www.goarch.org/-/fully-human-social-media-graphics-quotes>
- ***The Anatomy of a Special Needs Child*** <https://www.masters-in-special-education.com/special-needs/>
- ***Removing Barriers: A Step by Step by Guide to Making Your Parish Disability Friendly*** <https://faithtree.org/product/removing-barriers/>
- ***Orthodox Deaf*** <https://www.orthodoxdeaf.org/>

ПОСИЛАННЯ

---

(1) www.healthline.com - *Graphic Source:*
<http://www.autismservice.org/en/scientific.html>

(2) www.understood.org

(3) Cherokeeek12.edu

(4) Verywellfamily.com

(5) www.kennedykrieger.org

(6) www.disabilitysecrets.com

(7) www2.ed.gov

(8) *Positive behavior support - Wikipedia*

(9) www.communitycareinc.org

(10) www.yourtherapysource.com

(11) *Social Stories - Wikipedia*

(12) *Stimming - Wikipedia*

Українська Православна Церква США
Відділ Праці з Молоддю
www.uocyouth.org
2021

